

УДК 621.91.678

Катерина Романовська, Анатолій Матвійчук, Лілія Романовська

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ВПЛИВ ОСОБЛИВОСТЕЙ АВТОТРАКТОРНИХ ШИН ТА РІЖУЧОГО ІНСТРУМЕНТУ НА ПРОЦЕС ПОРІЗКИ

Kateryna Romanovska, Anatoliy Matviychuk, Lilia Romanovska

THE EFFECT OF THE AUTOMOTIVE TEARS AND THE CUTTING INSTRUMENTS PECULIARITIES ON THE CUTTING

Враховуючи поступове виснаження природних ресурсів значне місце займає питання вторинного використання полімерних матеріалів з тканинним та металевим кордом. Увага приділяється технологічним процесам спрямованим на заощадження дефіцитної сировини, одночасно вирішуючи питання екологічної безпеки.

Проблемним завданням є переробка відпрацьованих автотракторних шин, враховуючи динамічне їх нагромадження. Для забезпечення процесу різання в багатьох випадках використовують дискові зубчасті ножі та пили, ножі типу „різак”, фрези і т.д. Проте використання таких інструментів приводить до заклинювання корду між зубами, так як тканинний корд є м'яким матеріалом і підлягає законам деформованих тіл, а шини з металокордом відносяться до законів механіки твердого тіла [1,2].

В зв'язку з цим, враховуючи піддатливість гуми та жорсткість кордового полотна, розроблено інструмент, який виконано у вигляді диска із симетричним заточуванням. Оптимальна величина кута заточування ріжучого інструменту залежить від матеріалу, з якого він виготовляється, стану ріжучої частини, режимів обробки, жорсткості системи та інших факторів. Суттєвим є вплив відносного зношення U_0 інструменту та довжини різання l розрізаємої шини. Також на величину зношення впливають конструктивні особливості, щільність корду і т.д. Наприклад, величина щільності корду в одиниці об'єму з використанням бавовняних ниток визначається за залежністю (1)

$$\gamma = \frac{1.274}{100d^2 N} \bar{\alpha} / \bar{n}^3, \quad (1)$$

де γ – величина щільності корду; d – діаметр кордової нитки, см; N – метричний номер кордової нитки; 1,274 – коефіцієнт, рівний $4/\pi$; 100 – перевідний коефіцієнт метрів в сантиметри.

Проте необхідно враховувати, що поліамідний корд має більшу щільність (щільність 1,14 г/см³), а металевий корд більшу міцність на перехрещення від борта до борта під кутом 95-115°, маючи декілька прошарків.

Шлях різання визначається за залежністю

$$L = \frac{\pi DBi}{1000S} i, \quad (2)$$

де D – діаметр розрізаємої шини; B – ширина порізки; i – кількість порізок; S – величина подачі.

В деяких випадках, враховуючи метод доведення інструменту, необхідно збільшити розрахункову довжину шляху різання до 1000 м.

Враховуючи залежність (1), визначаємо величину розмірного зношення інструменту за залежністю

$$U = U_0 \frac{k\pi DBi}{1000S} i, \quad (3)$$

де k – коефіцієнт, що враховує додаткову довжину шляху різання.

Література .

1. Белозеров Н.В. Технология резины. Изд. Химия.- М.-Л.1965.-660с.
2. Рублюк О.В. Розробка технології одержання виробів з вторинної полімерної сировини. Дисертація канд. техн. наук 05.02.08; 05.03.01 – Львів, 1994.-190с.